

תערוכתה של רלי דה פריס, "רקונסטרוקציה בשלושה חלקים", היא תערוכתה המוזיאלית הראשונה.

שמה מצביע על פעולה של שיחזור, ניסיון לחזור על מצב קודם. שלושת החלקים הם שלושה חללים במוזיאון: גרם המדרגות, האכסדרה והמרפסת. גרם המדרגות הפך למעין עדות להתרחשות בקוסמוס, שואה אקולוגית או התפרצות של הר געש: לבה או גשם שחור. בתוך החומר המוקשה מתגלים שרידים לתרבות אנושית - תיק, חפצים נשיים, מכשירי מדידה. חלל תצוגה ופומפי גם יחד.

האכסדרה משמשת כחדר בקרה, מרכז שליטה לפעילות. מכשירי מדידה, חפצים שונים המונחים על מדפים, בגדי עבודה. תיקתוק שעון הזמן, או שעון השהיה של פצצה, תרשימים של מכשירים או של יצירות אמנות, דלי תלוי על גלגלת. מסכים הבנויים מקרשי בניין, צבועים בצבע האפור של בטון חשוף (יסוד דומיננטי באדריכלות המוזיאון) או בבז' - כתום שמזכיר אתר בנייה. כל אלה הופכים את חלל התצוגה למרכז רוחש פעילות, המביא את גורם הזמן אל תודעתו של הצופה: תיקתוק השעון; בגדים, חפצים ומכשירים שזה עתה נעזבו; תחושה של פעילות, של עבודה שנעשתה ושעתידיה להיעשות (עבר ועתיד).

האמנית עושה שימוש בשלושת החללים ככמעין מעבדה, בה היא מנהלת את מחקרה באמצעות מכשירי מדידה: שעונים, מדחום, מיקרומטר ועזרים אחרים הרומזים על פעילות מדעית.

על קיר החלונות, המקשר בין האכסדרה והמרפסת, סימנה האמנית דיאגרמה של מחזור הגשם. הדיאגרמה מזכירה את קו רכס הכרמל הנשקף מן המרפסת.

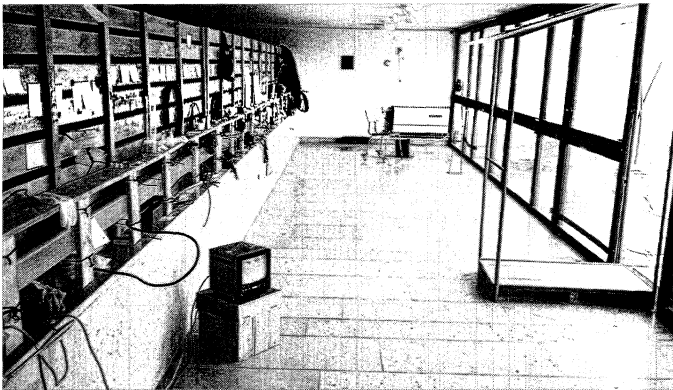

ר ל י ד ה פ ר י ס

הגירוי הוא כמו-מדעי, אך המחקר הוא אינטואיטיבי. נעדר דיסציפלינה מדעית, הנחות יסוד, ניסוי, הסקת מסקנות. אנו ניצבים, בראש ובראשונה, לפני יצירת אמנות. והאמנית עושה שימוש באיכויות של השפה הפלסטית על מנת לגעת ברבדים הנעולים בפני המדע.

במקום מתודולוגיה של חיבור ועיבוד נתונים, מביאה האמנית מידע ומידע סותר, הנחות מדעיות ותחושות, אסוציאציות ומשמעויות. המכלול הוא סוג של תלכיד, בו המרכיבים ניתנים לזיהוי בפני עצמם, אבל את משמעותם הם מקבלים בהתייחס למכלול.

התערוכה עוסקת גם ביחס לנקודה מסוימת במרחב, מוזיאון, ביחס למקום גיאוגרפי, עין הוד, להיסטוריה שלו, לעבר - הטופולוגי והטופוגרפי, הרים, מים, ים טסים. יש כאן עיסוק בדרכי הקליטה של הצופה וביחסה של האמנית לערך התרבותי. הקשר בין המשמעויות אינו מלווה בהתפתחות שיטתית, אלא מצביע על פעולה בו-זמנית, דומה לפעולתו של המבקר בתערוכה: ניח ונייד, ממשש או מתבונן מרחוק, מתהלך או מסתכל, מחבר זמנים שונים, עבר, הווה ועתיד, ניצב ומשקיף מעל גשר, או עומד בתוך חלל של מוזיאון לאמנות עכשווית.

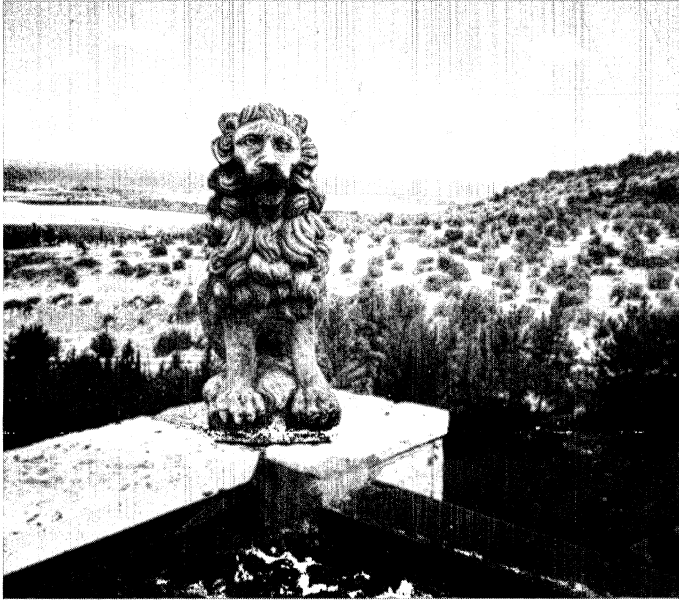

רלי דה פריס עוסקת בבעיה של האמנות העכשווית: כיצד נראים הדברים? כיצד קולט הצופה את המידע ומעבד אותו למסקנות? מהו התחביר של השפה להעברת המידע? מהם הגבולות של השפה? האם נתון יכול לספק את המידע ובעת ובעונה אחת לסתור אותו?

ר ק ו נ ס ט ר ו ק צ י ה ב ש ל ו ש ה ח ל ק י מ

ר ל י ד ה פ ר י ס

רקונסטרוקציה בשלושה חלקים

על המרפסת פסלי ריצפה, בהם אובייקטים הלקוחים מאתר בנייה, מעין שרידים של מאובנים מימיים. כבלי חשמל, דגמי מבנים, סרגל קנה מידה, פנסים המאירים באור מלאכותי צהוב (תאורה של אתר היסטורי או אתר בנייה), חומרי בניין, ברזל בניין הבוקע מן הריצפה, רמז ליסודות או לקיום חלל חברי, תחתי, קדום (זמן עבר).

הקשר בין האכסדרה והמרפסת נעשה באמצעות גשר עץ. גם הוא מעלה במחשבה אתר ארכיאולוגי או אתר בנייה.

האמנית מזמינה את הצופה לפסל אל מעקה המרפסת באמצעות סולם ברזל, אך כל מה שיתגלה לו שם הוא הנוף, ההרים, הים. כנגד הנוף מציבה האמנית פסל של אריה יצוק מבטון. קישוט אדריכלי, ערך תרבותי אשר תורגם לחומר מלאכותי, טבע לעומת קישוט.

בכל אחד מן החלקים עושה האמנית שימוש רב-פנים בחלל הנתון ומעמידה את הצופה בפני דילמה ביחס לידוע לו על החלל: האם זה פנים של מיבנה, האם אנו נמצאים בחוץ, האם זהו אתר בנייה, או אתר ארכיאולוגי, שמורת טבע או מעבדת מחקר לרכישת מידע על המקום?

הכנסת הגגון (המרמז על חלל חוץ) אל תוך חדר הבקרה, (חלל פנימי) הופכת את המידע על חלל הפנים ללא אמין. כך גם המדרגות, החשופות לפגיעה של מזג אוויר, רומזות על חלל חוץ. הכנסת הנוף אל תוך המיבנה באמצעות הדיאגרמה שעל החלונות מדברת בשפה שבה המידע סותר את ההנחה שבתודעת הצופה, שמדובר במרכיב אדריכלי גרידא.

המתבונן בעבודה הזאת עומד בפני דילמה דומה בהתייחסו לעניין קנה המידה: קנה המידה של המציאות הסובבת משתנה לקנה מידה אחר, המסומל במרפסת בסרגל, או בהעתקת נקודת הצפייה מעלה, אל נקודת תצפית של ציפור שממזערת את המיבנים והופכת אותם לדגמים.

סתירות אלה גורמות לצופה לתהות באשר לאמיתות המידע והיכולת לעבדו. נושא המחקר במעבדה אינו ברור. זו גם אינה חקירה מדעית ממשית, אלא רק רמיזה לפעולה אנושית, רמז ליכולתו של הצופה לקלוט מידע חזותי, לעבדו ולהתנהג בהתאם. המעבדה, הניסוי, המדידה, הזמן (עבר, הווה עתיד), מדברים בשפה מדעית - רק לכאורה.

השפה היא שפה של אתר בנייה. באמצעותה ממחזרת האמנית חומרים וחפצים, מעניקה להם משמעות חדשה, ערך נוסף, מה שאנחנו מכנים ניכוס (Appropriation). אך לא רק החומרים והחפצים מועברים תהליך של ניכוס, גם חלל התצוגה עצמו. האמנית עושה בו שימוש כמו בחפץ - חלל תצוגה - או ממחזרת אותו לאתר בנייה, לחלל פנים או לחלל חוץ. על ידי כך עורכת האמנית דיון עם המשמעות של הקדושה המעניקה את העוצמה למוזיאון. חלל המוזיאון הוא המעניק את הלגיטימציה לחפץ המוצג בו או להתרחשות הקורה בין כתליו.

האם מוזיאון הוא היכל? האם תכונת ההקדשה של החפצים המוצגים בו קיימת גם כאשר הוא הופך לאתר בנייה או לאתר שימור? האם ניתן להסיק מכך שהכוח צפון בחפץ עצמו, ולא במיבנה?